Szerző: BENCSIK IMRE forgatókönyvíró, a Láz történetének írója 1957. október 17.

OKT. 17

ZÁRSZÓ A „LÁZ" ÜGYÉBEN

NEM VOLT MÉG MAGYAR FILM, amelynek ilyen hűhó buborék lett volna, mint a »Láz«-ról. A premierünk a »Láz« forgalmazásával. A kritikák megjelenése előtt lelkesen, dühösen, keserűen, sőt, mondhatni, szidalmazva szólnak róla. Megjelenik kritikája mellett, sőt, még előtt is, a »Népszabadság« — nagyon helyesen — előzetes közlésekkel és felhívja a forgalmazóhivatal akciója (amiről ugyancsak szintén később fogok beszélni) arra, hogy minél többen nézzék meg a filmet.

A »Láz« forgatókönyvének ugyanis »úgy« van, hogy mikor mutatja, mint egy szépszerencsének a nézőtér jó része el hogy dagasztja a film körül érdeklődést. Röviden arról van szó, hogy a film szerzőjeként a munkában a Hunnia Filmstúdió egyik dramaturgja szerepel, holott a teljes rendezőség más szervtől vette át a filmet megkezdődött. De az eredeti szerző, miután elolvasta a dramaturg által átírt könyvet, vagy fél évvel később, látta, hogy a neve rossz lesz a filmről.

Ennek a jónyak. S még az is, hogy az a munka szerző és vezető.

Azóta arról is írtam a lapok, hogy én nem egészen jóindulattal szemléltem át a szerzőségét a dramaturgnak, mert hogy a Hunnia dramaturgiában más gárda dolgok is történnek, stb. Én akkor nem nyilatkoztam az ügyben, mert nem tartottam időszerűnek, amíg el nem dől, hogy a terméktanyával, végül is vagy nem film lesz-e. A közönségi akciónak az indítóok, hogy jó filmet kapjon és a sikor sok nézőre legyen. A film ez esetben nem sül jó. Ebben egyetértünk, hogy nem lesz jó, mely vetítése is a nézőnek rossz, és akkor még nagyobb kilátás a visszavonásra a szakmának és a közönségnek is.

Tudom, hogy ha a »Láz« megjelenik, újabb támadásokban, ügyis kell majd valamit mondanom — az ügyet még jegyen. Tudomásul mégis vállalnom, mert ügyeket egyszerre »lidérc«, hogy az eredeti szerzője volt rossz.

EZ IS ELŐVETÍTSÉRT mutatnak be. A dramaturg is, a rendező is nyilatkozatok a sajtóban, hogy hát az én munkám, amiben annak idején gratuláltak, de akarnak könyvet rendelnek belőle, hajlandóképpen nagyon rossz volt.

Mindenekelőtt vissza kell utasítani azt a hangot, ahogyan azt ügyes újságok közlik. Minthat emberek, amikor szakmabeliek, tájékozatlanságban arra hivatkoznak fel ezt az ügyet, hogy nyilván vagy ki nem rendeltem a sárbi tárlatok az egész magyar filmdramaturgiát, általában a filmdramaturgiát. Ez a kimondva kimondva mellett jelen szerző a Hunnia dramaturgjaira, akiknek (hihetőkkel együtt) nagy szerepük volt abban, hogy a magyar film felzárkózzon a világ filmművészetének élvonalához. Legalább annyit megérdemelnék volna a Hunnia vezető dramaturgjai a sajtótól, hogy korrekt, elvi alapon térjék fel hibáikat.

Érdemes arra-ban az volt a legmegdöbbentőbb az egész »Láz«-ügyben, hogy az én jó írtag nem vádol jól. de emelkedő mindenképpen tanra és hallgatott forgatókönyvemből a dramaturgia vonatkozásaival, tehát »alkotói írónyba« állít kétségtelen egy tanban más, sovány két vissza tartalmas ellenvélemény, nélkülözve is rossz filmet.

MIÉRT KELLETT a jó szándékot hamisan feltételezni a »Láz« körül vagy kockázatot vállalni? Miért kellett a közönséget kompromittálni a mutatott; a mérnök felelősségét, hogy Magyarország (persze, csak egy apróság más témában) bevételekben lemaradjon? Miért kellett kihagyni a filmből a Hortobágy-rendszerről való határozat vételének részét? Miért kellett kihagyni magának Darvasnak és Bálint Sándornak kétségtelenül, hogy szerepét az alkotás-ügyben és az ő írta feladatát a könyvből hiba nélkülözhetővé? Miért kellett dialógusban mentelleg szerkesztőnek, amivel pedig automatikusan szabadkozó rendezői kompetenciája is. Semmiféle műfaji és hangulati egységet, elsősorban a tragédia levegőjét, a figurák egységében?

Ilyen, valóban létező kérdésekről is felelősségi volna a sajtó szerzőt, hogy X és Y ártana, sértheti-e a dramaturgiának. Mert ezek a kérdések talán alkalmat adnának filmművészetünk reális világításának arra, hogy a dramaturgián már másfél évvel ezelőtt felütött hét az eszmei igénytelenség kérdése, ami nemcsak a »Láz«-on mutatkozik ki, hanem más, ezzel egyidőben született forgatókönyveken is, melyek megtalálása nem a mulasztás.

A »Láz« szerzői azt remélik, hogy ez a film elsőként volt. Szerintem, ha igazán közönségünk vannak ezt a kijelentéseket. Most a kérdést akkor a hasznos, ha nem elvesz.

ÉS NEM KÁRÁND abban hogy a további kísérletezést — egyre helyesebb utakon!

Benedek Imre

A „Láz" című új magyar játékfilm felv forgatták a Tatabányai Alumíniumkoh

Érdekes esemény színhelye volt a napokban a Tatabányai Alumíniumkohó. A most készült „Láz" című új magyar játékfilm néhány felvételét készítették itt. A film arról mesél, hogyan alakul egy lelkes, fiatal magyar bányamérnök munkaterülete a magyar alumíniumgyártás megteremtéséért. A magyar alumíniumgyártás [illegible] a tatabányai Alumíniumkohóban. Az [illegible] a jelenetet fi[illegible] Gertler Viktor, [illegible] rendezésében — [illegible] operatőrök sportsz[illegible] egy rekonstrukciós [illegible] Alumíniumkohóban. Az [illegible] forgatásának szer[illegible] Hamarosan mutat[illegible]